

Sygn. akt I UK 197/18

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania S. L.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.
o wysokość emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 9 października 2018 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26 lutego 2018 r., sygn. akt III AUz [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 24 lipca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił S. L. prawa do przeliczenia emerytury od dnia 1 kwietnia 1999 r. i wypłaty wyrównania.

Sąd Okręgowy w P. postanowieniem z dnia 10 stycznia 2018 r. odrzucił odwołanie wnioskodawcy. Wskazał, że decyzją z dnia 18 lipca 2006 r. ZUS odmówił S. L. wypłaty wyrównania świadczenia od dnia 1 kwietnia 1999 r., zaś prawomocnym wyrokiem z dnia 19 grudnia 2007 r., wydanym w sprawie VU [...], Sąd Okręgowy w P. zmienił tę decyzję i zobowiązał ZUS do wypłacenia S. L. wyrównania emerytury w sposób ustalony decyzją z dnia 13 lipca 2006 r., poczynając od dnia 22 kwietnia 2004 r. Wyrokiem z dnia 17 września 2008 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego. Decyzją z dnia 24 kwietnia 2009 r. ZUS wykonał prawomocny wyrok Sądu

Okręgowego w P. z dnia 19 grudnia 2007 r., czyli przeliczył emeryturę wnioskodawcy od dnia 22 kwietnia 2004 r.

W dniu 4 grudnia 2013 r. oraz w dniu 10 grudnia 2013 r. wnioskodawca złożył wniosek o obliczenie wysokości emerytury od podstawy wymiaru ustalonej na nowo w myśl art. 15 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to jest z 10 kolejnych lat kalendarzowych (1982 - 1991), wybranych z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok 1999, w którym zgłosił wniosek o emeryturę (w.w.p.w. — 160,11%) i wypłacenie wyrównania od 1 kwietnia 1999 r. Nadto wnioskodawca wskazał, iż w dniu 10 lutego 2010 r. ustalił, że dokumenty oznaczone numerami 19 i 20, których brak jest w jego aktach emerytalno-rentowych, zawierały zestawienie wynagrodzeń z 12 lat, to jest 1979-1991. Wnioskodawca podniósł także, że nie odwołał się od decyzji z 22 września 2000 r., ponieważ został źle pouczony o tym, że wskaźnik podstawy wymiaru musi być wyższy i brak jest dokumentów za lata 1982-1991.

W wyniku rozpoznania przedmiotowych wniosków, organ rentowy wydał decyzję z dnia 14 stycznia 2014 r., którą odmówił wnioskodawcy prawa do przeliczenia emerytury i wyrównania świadczenia od dnia 1 kwietnia 1999 r.

Postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2014 r., Sąd Okręgowy w P. odrzucił odwołanie wnioskodawcy od decyzji z dnia 14 stycznia 2014 r.

Zażalenie S. L. na powyższe postanowienie zostało prawomocnie oddalone przez Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z dnia 23 czerwca 2014 r., w sprawie III AUz [...].

Rozpoznając odwołanie wnioskodawcy, Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawca złożył kolejny wniosek o wyrównanie emerytury za okres od dnia 1 kwietnia 1999 r. do dnia 21 kwietnia 2004 r., na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach, przez ustalenie podstawy wymiaru emerytury na nowo za powyższy okres. Do wniosku nie dołączył nowych dokumentów. Wobec wcześniejszych prawomocnych rozstrzygnięć, Sąd uznał, że zachodzi powaga rzeczy osadzonej, co uniemożliwia merytoryczne rozpoznanie odwołania. Sąd Okręgowy w tym kontekście argumentował, że zaskarżoną decyzją, od której ubezpieczony wniósł odwołanie w rozpoznawanej sprawie, odmówiono mu prawa do przeliczenia emerytury i wyrównania świadczenia od dnia 1 kwietnia 1999 roku,

co zostało objęte kontrolą sądu ubezpieczeń społecznych w sprawie VU [...], zakończonej prawomocnym wyrokiem i w sprawach: VU [...], VU [...] i V U [...], zakończonych prawomocnymi postanowieniami.

Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z dnia 26 lutego 2018 r. oddalił zażalenie wnioskodawcy, w pełni dzieląc ustalenia i ocenę prawną Sądu Okręgowego.

Skargę kasacyjną wywiódł wnioskodawca. Oparł ją na zarzutach naruszenia art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. i art. 366 k.p.c.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, stwierdził, że jest ona oczywiście uzasadniona. W jego ocenie w sprawie nie występuje powaga rzeczy osądzonej przewidziana w art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Rozstrzyga o tym treść art. 366 k.p.c. Argumentował, że obecny spór dotyczy tylko okresu pominiętego, to jest od dnia 1 kwietnia 1999 r. do dnia 22 kwietnia 2004 r. ponieważ Sąd Okręgowy w P. w swym prawomocnym wyroku z dnia 19 grudnia 2007 r. ustalił powodowi podstawę wymiaru emerytury na nowo, tylko od dnia 22 kwietnia 2004 r. W dacie orzekania nie była znana temu Sadowi okoliczność zgubienia z akt emerytalno-rentowych powoda 2-ch źródłowych dokumentów oznaczonych numerami 19, 20. Okoliczność ta ustalona została dopiero przez powoda w dniu 10 lutego 2010 r. Okoliczność ta zmieniła stan faktyczny sprawy, gdyż nie można traktować dokumentów złożonych przez powoda w dniu 22 kwietnia 2004 r. jako dokumenty nowo złożone. Są to dokumenty za lata 1982-1991 uwierzytelnione przez archiwa złożone w miejsce dokumentów zagubionych oznaczonych numerami 19, 20. Ta okoliczność wymaga rozpoznania w obecnym postępowaniu za okres od dnia 1 kwietnia 1999 r. do dnia 22 kwietnia 2004 r. jako okres pominięty, bo prawo ubezpieczeń społecznych nie przewiduje przedawnienia roszczeń o świadczenia emerytalno-rentowe.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zawiera racji uzasadniających jej przyjęcie do rozpoznania. Analiza akt sprawy nie daje podstaw do uznania, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Bezsprzeczna słuszności skargi kasacyjnej powinna

być dostrzegalna *prima facie*, bez wdawania się w drobiazgowe badanie podstaw zaskarżenia. Po zapoznaniu się z wyczerpującym, a wręcz drobiazgowym uzasadnieniem Sądu Okręgowego i skargą kasacyjną deklarowana przez powoda oczywista zasadność środka odwoławczego nie jest widoczna. Oznacza to, że Sąd Najwyższy w ramach art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie ma podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej. Wyjaśniając to stanowisko należy zwrócić uwagę na okoliczności podniesione przez Sąd Okręgowy (a zaakceptowane przez Sąd Apelacyjny).

Po pierwsze, nie jest prawdziwe twierdzenie wnioskodawcy, że w wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 19 grudnia 2007 r. nie rozstrzygnięto o wyrównaniu świadczenia za okres od dnia 1 kwietnia 1999 r. do dnia 22 kwietnia 2004 r. Staje się to zrozumiałe, jeśli weźmie się pod uwagę, że w decyzji prowadzącej do wydania tego orzeczenia organ rentowy odmówił wyrównania od dnia 1 kwietnia 1999 r. Sąd Okręgowy zmienił decyzję częściowo, to jest zobowiązał ZUS do wypłacenia S. L. wyrównania emerytury poczynając od dnia 22 kwietnia 2004 r., co oznacza, że w pozostałym zakresie decyzja stała się prawomocna. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, wobec brzmienia art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd uwzględniając odwołanie w części nie ma obowiązku oddalać je w pozostałym zakresie, co nie znaczy, że niewyartykułowana kwestia nie korzysta z powagi rzeczy osądzonej (zob. szczegółowe rozważania zawarte w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2016 r., III UZP 11/16, LEX nr 2086134).

Po drugie, nie polega na prawdzie, że podnoszona przez ubezpieczonego okoliczność dotycząca braku dokumentów w aktach jest nową okolicznością. Kwestia ta była już przez niego podnoszona we wnioskach z dnia 4 i 10 grudnia 2013 r., na skutek których wydano decyzję z dnia 14 stycznia 2014 r., od której odwołanie zostało przez Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2014 r. odrzucone (a Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 23 czerwca 2014 r. odrzucił zażalenie wnioskodawcy).

W tych okolicznościach twierdzenie o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jest fałszywe. Sąd Najwyższy nie powinien przyjmować do rozpoznania skarg, które oparte są na nieprawdziwych i wybiórczo przedstawianych danych. Na etapie przedsądu nie jest bowiem jego rolą drobiazgowo badanie stanu

procesowego sprawy. Dlatego na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.